

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

18. Bonziorum seditione Xauerium vexat Rex Saxumæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

tetro ac deformi carninotate corripit; intus exedit, & foris; pus, vermes, foetorem intolerabilem ebullire.

18

Bonziorum
feditioe
Xaverium
vexat Rex
Saxumæ.

18 Quod sanè Bonzios terroris ostentum, reducere in viam debuit, sed multitudine audaces, nullo sibi priuatum, ex coniuratione omnium m. tuente; nona res acrius inflammat. Matrōna illustris post susceptam fidem, cum multa familia solemnī ritu initiata est sacro baptisate. Conspicati Bonziji tot suas è pulpitis minas vanescere, quibus ab audiendo Xaverio populum exterebant, tot diu noctuque insultus in socios, & eorum domum frustra esse ad eos Cangoxima abigendos, nouam machinam fabricant; exostulare de Rege apud Regem decernunt omnium Deorum nomine. Delectu inter se habito, qui auctoritate & opinione scientiæ eminebant ad illum adeunt, minaces magis quam supplices; aiunt se Amida & Xacha nomine chorique totius Deorum Iaponensium adesse. Mitti se ab iis ex eo rogaturos, quam se orbis in partem iuberet exulare? nouas sedes, & templa quærere: quando ipsi tanta sua cum ignominia ex ipsius regno, seu vetius suo pellerentur, vt darent idolo peregrino locum, quod arrogati sibi cultus consortem admitteret neminem: quis esset tandem rex? homo de populo, & profanus, qui se religionis arbitrum, Deorum iudicem diceret, exterminaretque pro prios vt sedem præberet alienis? tam cæcas videlicet Academiæ omnes Iaponum extitisse: errasse tot seculis deceptos populos, vt iis aliorum superueniret auctor Deorum, & cultuum? quid essent dicturi posterum Regem Saxumæ legerent pro accepto à Xacha & Amida regno hanc iis gratiam retulisse vt eos templis, honore, cultuque priuaret quibus inter Iapones; possessione legitima ab æuo fruebantur? passurane hanc impietatem affines prouincias: quin & ipsius imperio subiectos tranquillè nimirum taciteque laturos, nec moturos in eum arma ad restituendos regno Deos, & exturbandum qui eos expellebat? Sunt qui scribant Regem, ista Bonziorum tam acri offensum obiurgatione, superbè pariter, minaciterque respondisse: sed longè aliud ex Xaverio habetur, scribit statim querelis superatum, suadetque id ratio quæ facultatem ex eo expresserat promulgandi Cangoximæ Euangelij; gratificatus enim Xaverio non salutis causa, sed augendorum spe censum, vbi sensit ex ea damnorum quam lucri sibi multo plus imminere, rebellionem, & sceptri iacturam veritus sua indulsit Bonziis postulata, abstinitque deinceps ab Xaverij tutela, & fidei cursum inhibuit, haud ramen id egit edicti prioris præcipiti abrogatione, vel ne periculoso in posterum documento suorum minis territus videretur, vel quod onerarias Lusitanas è Sinis Cangoximam puraret proximè appulsuras. Verum vt cognouit Firandum tendere cuius pridem cum regè lethales inimicitias, tunc bellum etiam gerebat; primum apud Xaverium grauitè questus est malè de se mereri Lusitanos, & suam ab iis beneuolentiam pessimè rependi, vt qui velut offensæ studio in portum sui hostis maluisent, quàm in regnum suum succedere, vbi acceptissimi erant, & omnibus

cari

cari. Deinde Cangoximæ pœna capitis edixit, ne quis legem autam Iaponiæ, nona lege mutaret; ab Europæis Bonziis allata. Hinc omnes Apostoli conatus, & sudati hæctenus labores ad subigendum fidei id solum, propè subito conciderunt, illa ordinum omnium ardens frequentia, ad concionantem in compitis, & ad disputantem cum Bonziis audiendum, metu ac minis fracta longè dissiliit, solus cum sociis, angustia in casa desertus mansit.

19 At è contratio quorum iam Deus corda tetigerat, & corroborauerat baptismi vis potens; vnde alij abiici, inde ipsi assurgere & quanto pauciores, (nam pauci supra centum erant) tantò electionis suæ gratiam singularem rueri audentiùs; sistere se Xauecio fortiter, accinctos ad exilia, & mortem pro defensione fidei quam erant professi. Hos verò ipse, vt consueverat, maiorem in noua fundanda Christianitate virtutis docere, quàm multitudinis rationem; vrgere semper ad vltiora; vsu Christianorum operum exercere; stans quotidie horis apud se cogere, recenti aliquo de religione ac moribus documento facturus doctiores. Qua etiam ex causa, selectas è sacris literis paginas, illorum temporibus aptiores, suas item quasdam scriptiones pias, Iaponicè vertit, ac nominatum de vita Redemptoris historiam integram, de qua confessibus singulis vnum, aut alterum mysterium explicans, ea commotione interioris hominis, & diuini amoris excipiebatur ab sancto fortique auditore, vt plausuum loco, lacrimas ederet; tam altis demum, & firmis radicibus, prima hæc Christi germina hæserit, vt manu cultoris multos per annos carentia, retinuerint constanter vigorem à sancto patre olim sibi ingentum, creuerintque perinde accessionibus virtutum, vt si eius præsentis magisterio cohererent. Ac poterat quidem, pusillo gregi Paulus à sancta fide, multum gratia, qua valebat, & incitamento imitandi prodesse & mandarat vir sanctus, curas ab eo in illum intendi, Sed is sexto vix mense extinctus est, ac Deo placuit, virtuti eius eximia debita præmia diutiùs non differre: magno desiderio, & fletu persecuti sunt Xauecium abeuntem, sui neophyti summâque magistro optimo, & profecto iustas egere gratias, quod tantis suis periculis, & ærumnis, altero ex orbe, solem sibi veræ salutis intulisset, alioqui omninò perituris, iamque in exitum æternum ruentibus.

20 Incunte Septembri, duobus cum sociis, Cangoxima exiit, anno 1550. & quòd exhaustis laboribus malignè is ager responderat, benignitatis diuinæ fuit hos illi sudores reponere, præter omnem fortassis expectationem. Eius nomen, & gesta latè circum effusa in arcem peruenerant octauo decimo milliari Cangoximæ; imminebat arx via quâ Firandum itur, quo & ipse tendebat; principi suberat, regis Saxumæ clientis: èd quamquam externus, sed tamen notissimus aduenit, imò ab indigenis quibusdam humanissima vi in eam inducitur. Est hæc rupes ad stuporem opus, si quod aliud vsquam orbe toto visendum, & iure censendum in mundi miraculis. Quicquid locis potest ad defensio-

19

Cangoximæ
primorum
Christi for-
titudò.

20

Echandoni
arx è solido
saxo, & clara
illic Xauecij
gesta.